

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
Administrative Factors Affecting Academic Administration in Schools Under
Mukdahan Primary Educational Service Area Office

นิรันดร์ บุตราช, อัครวัฒน์ บุปผาพิทักษ์, นาวิ อุตร*

Niran Butrat, Akkharawat Buppataweesak, Nawee Udorn

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

Faculty of Education, Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom 48000 Thailand

*Corresponding author E-mail: nawee@npu.ac.th

(Received: November 10 2024; Revised: January 7 2025; Accepted: January 15 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยการบริหาร จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน (2) ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และ (4) หาอำนาจในการพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 70 คน ครู จำนวน 260 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน และสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test แบบ Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (2) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (3) ปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (4) ตัวแปรปัจจัยการบริหารที่ร่วมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร มี 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านนโยบายและการปฏิบัติ (X_0) ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_7) ด้านบุคลากร (X_3) ด้านภาวะผู้นำ (X_1) โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 96 สามารถเขียนสมการได้ ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $Y' = .24 + .39X_0 + .36X_7 + .31X_3 + .14X_1$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Zy' = .55Z_0 + .46Z_7 + .33Z_3 + .14Z_1$

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร; การบริหารงานวิชาการ; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study and compare administrative factors classified by status and school size, 2) Study and compare academic administration in schools classified by by status and school size, 3) Study the relationship between administrative factors and academic administration in schools, and 4) find the predictive power of administrative factors affecting academic administration in schools Under the Mukdahan Primary Educational Service Area Office. The sample group included 70 school administrators and 260 teachers. Sample size was determined using Krejci and Morgan tables and multistage sampling. Research tool was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used include percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing using t-values (Independent Samples t-test), one-way analysis of variance, Pearson correlation analysis and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research found that: 1) the overall administrative factors were at a high level when classified by status found that the overall level was at a high level; the results of the comparison classified by school size found that the overall level was at a high level; the results of the comparative analysis classified by school status overall found that there were not different; the results of the comparative analysis classified by school size overall were significantly different at the .05 level; 2) academic administration in these schools overall was at a high level; the results of the comparison classified by status found that the overall level was at a high level; the results of the comparison classified by school size found that the overall level was at a high level; the results of the comparative analysis classified by status overall were found to be not different; the results of the comparative analysis classified by school size overall were found to be significantly different at the .05 level; 3) administrative factors and academic administration in these schools had a high level of positive relationship with significance at the .01 level; 4) there were 4 administrative factor variables affecting academic administration in the schools under the Mukdahan Primary Educational Service Area Office, including: policy and practice (X_6), internal resource management (X_7), personnel (X_3), leadership (X_1), together they were able to predict 96 percent. The equation could be written as follows: forecasting equation in raw scores was $Y' = .24 + .39X_6 + .36X_7 + .31X_3 + .14X_1$ and forecasting equation in standard scores was $Zy' = .55Z_6 + .46Z_7 + .33Z_3 + .14Z_1$.

Keywords : Administrative Factors; Academic Administration; Under the Mukdahan Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ และสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นผู้เรียนและองค์กรเรียนรู้ รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่เชื่อมโยงกันผ่านการเรียนรู้ เป็นความต้องการของสังคมในปัจจุบันที่ต้องการมีการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และสู่การเติบโตและความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขของคนไทยทุกคน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ส่วนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไทย ส่วนที่ 8 ให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาตามมาตรา 49 ระบุว่า “ทุกบุคคลมีสิทธิเท่ากันในการรับการศึกษาอย่างน้อย 12 ปี โดยรัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย” และกำหนดนโยบายรัฐตามมาตรา 80(3) ระบุว่า ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการบริหารการศึกษาที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาใน 5 ด้านหลัก ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสการศึกษา ความเท่าเทียมทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ และการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 15 ปี พร้อมมีวิสัยทัศน์ที่ทุกคนในประเทศไทยจะได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่มีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ปัจจัยในการบริหารจัดการมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักและวิธีการจัดการตามศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมี 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การแสดงบทบาทและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ และการระบุทรัพยากรการจัดการที่จำเป็น ทรัพยากรหลักในการบริหารจัดการหรือปัจจัยที่ต้องพิจารณา ได้แก่ คน งบประมาณ สื่อเทคโนโลยีและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน (เสถียร อ่วมพรหม, 2559) การบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 โดยมุ่งเน้นให้กระจายอำนาจในการบริหารเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด งานวิชาการเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน คุณภาพของครูผู้สอน และสำคัญที่สุดคือ คุณภาพของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การนำเสนอการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาคือ เป็นส่วนสำคัญทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและมีผลมากที่สุด (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมถึงการจัดระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม และดูแลภารกิจหลักของโรงเรียนใน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

จากความสำเร็จของปัจจัยการบริหารและและสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยการบริหารมีความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน และจะเป็นข้อมูลสารสนเทศในการนำไปกำหนดเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ สามารถปรับตัวก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมที่รวดเร็วในยุคโลกพหุวัฒนธรรมและเพิ่มขีดศักยภาพการแข่งขันของการศึกษาไทยในระดับสากล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและเติบโตเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยให้พัฒนาอย่าง ๆ ขึ้นไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

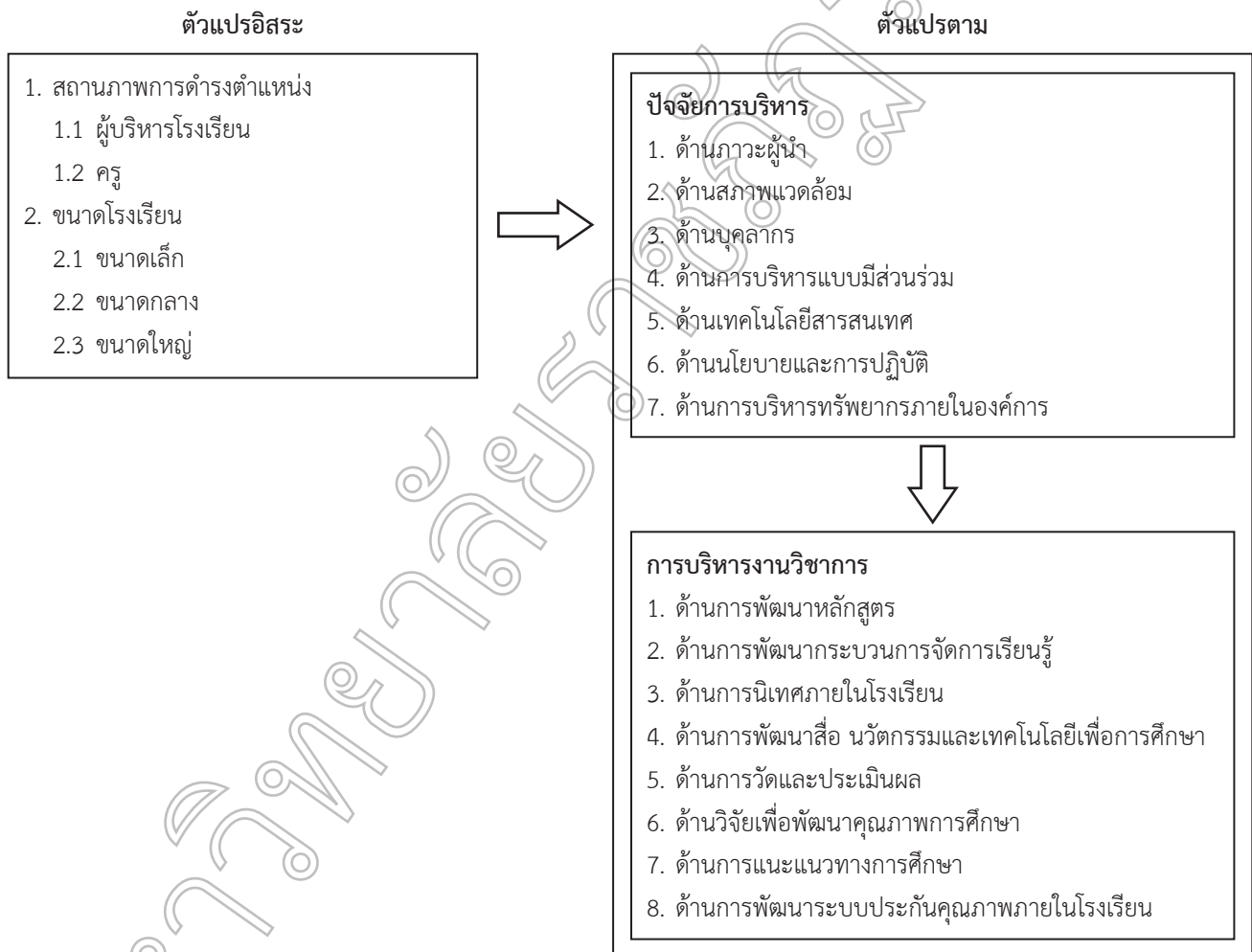
1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
4. เพื่อหาอำนาจในการพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Likert (1967 : 17) ; Steers (1977 : 46) ; Wendel (2000 : 19-26) ; กรุณา ภูมะลิ (2557 : 110) ; เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559 : 9) ; สรคุปต์ บุญเกษม (2559 : 89) ; สำรวม คงสืบชาติ (2559 : 104-109) ; เสถียร อ่วมพรหม (2559 : 16) ; อังศนา เข้มไคร (2560 : 46-47) ; ทวีศักดิ์ สมนอก (2562 : 78-84) สามารถสังเคราะห์ปัจจัยการบริหาร ออกมาได้ทั้งหมด มี 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านนโยบายและการปฏิบัติ 7) ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร และการบริหารงานวิชาการผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิด Hoy and

Miskel (2001 : 301) ; จิติมา วรรณศรี (2557 : 6) ; พระวิเชียร สี่หาบุตร (2557 : 63-67) ; อุทัย บุญประเสริฐ (2557 : 35) ; อมรรัตน์ ศรีพอ (2561 : 28-29) ; สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 8) ; กษิฏิภรณ์ มีพรหม (2562 : 12) ; มนรัตน์ แก้วเกิด (2562 : 11-15) ; ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563 : 105) ; สิริขวัญ สิงห์เลี้ยง (2565 : 46-47) สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียนออกมาได้ทั้งหมด 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการ เรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) ด้านการวัดและประเมินผล 6) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการแนะแนว ทางการศึกษา 8) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำนวน 246 โรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 216 คน ครู จำนวน 2,091 คน รวมทั้งสิ้น 2,307 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร : 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำนวน 330 คน จาก 246 โรงเรียน กำหนดการได้มาของขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเทียบตารางสำเร็จรูปของของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan (1970 : 607-610) ซึ่งการได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและประเภทโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ อยู่ระหว่าง .60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .32 - .98 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านนโยบายและการปฏิบัติ และด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ อยู่ระหว่าง .60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .31 - .99 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวทางการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ขออนุญาตจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Forms) ไปให้โรงเรียนทั้งหมด 65 แห่ง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเก็บและรับผลการตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google Forms) พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นการสำรวจรายการ (Check List) โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์คะแนนและความหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 82) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์คะแนนและความหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 82) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ

มากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ

น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยการใช้วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product-Moment Coefficient of Correlation) การพิจารณาค่าความสัมพันธ์จะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งเกณฑ์การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์ที่คำนวณได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 23-24)

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ .81 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ .61 - .80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ .41 - .60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ .21 - .40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ .01 - .20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับความคิดเห็นปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	ปัจจัยการบริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านภาวะผู้นำ	4.26	.26	มาก
2	ด้านสภาพแวดล้อม	4.20	.37	มาก
3	ด้านบุคลากร	4.22	.28	มาก
4	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.24	.35	มาก
5	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.29	.37	มาก
6	ด้านนโยบายและการปฏิบัติ	4.26	.37	มาก
7	ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร	4.24	.34	มาก
	รวม	4.24	.25	มาก

3. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์หาอำนาจการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่า เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ครู จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 และจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 รวมทั้งหมด 330 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.20 - 4.29$, S.D. = .26 - .37) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .37) ดังตารางที่ 1

อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.14 - 4.32$, S.D. = .35 - .45) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .35) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .35) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.14	.35	มาก
2	ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.27	.37	มาก
3	ด้านการนิเทศภายในโรงเรียน	4.19	.37	มาก
4	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.32	.35	มาก
5	ด้านการวัดและประเมินผล	4.25	.40	มาก
6	ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.26	.41	มาก
7	ด้านการแนะแนวทางการศึกษา	4.25	.35	มาก
8	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	4.25	.45	มาก
รวม		4.24	.27	มาก

4. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .94$) กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระดับสูง

5. ผลการวิเคราะห์หาอำนาจพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง พบว่า

5.1 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการศึกษา จำนวนทั้งหมด 28 ค่า ทั้ง 28 ค่า มีความสัมพันธ์กัน ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .20 - .84 แสดงให้เห็นว่า

ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง โดยในทุกค่าความสัมพันธ์ หากตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าสูง แล้วอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าสูงด้วย หรือหากตัวแปรหนึ่งมีค่าต่ำ แล้วอีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าต่ำด้วย

5.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยการบริหารที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง สามารถเรียงลำดับจากตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่า B สูงไปต่ำ คือ ด้านนโยบายและการปฏิบัติ (X_6) ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_7) ด้านบุคลากร (X_3) ด้านภาวะผู้นำ (X_1) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ด้าน รวมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 96 ($R^2 = .96$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาอำนาจพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง

	B	SEb	Beta	t	Sig
ด้านนโยบายและการปฏิบัติ (X_6)	.39	.01	.55	35.50	.00
ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_7)	.36	.03	.46	9.95	.00
ด้านบุคลากร (X_3)	.31	.02	.33	15.50	.00
ด้านภาวะผู้นำ (X_1)	.14	.03	.14	4.14	.00
R = .98 $R^2 = .96$ $R_{adj} = .96$ $SE_{est} = .05$ $F = 1267.00$ $a = .24$					

5.3 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .24 + .39X_6 + .36X_7 + .31X_3 + .14X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .55Z_6 + .46Z_7 + .33Z_3 + .14Z_1$$

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวม ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .94$) กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร ด้านภาวะผู้นำ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อม

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ด้าน พบว่ามีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้แก่ ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำ สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 96 ($R^2 = .96$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยปัจจัยการบริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

1. ผลการวิจัย ระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ใช้เทคนิคการบริหารที่หลากหลายในการแก้ปัญหา มีการจัดสรรและบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งต้องมีการวางแผนโครงการล่วงหน้า มีระบบการจัดการบัญชีที่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และบริหารจัดการที่เหมาะสมสำหรับแต่ละโรงเรียน นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรที่ดีมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน รวมถึงความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีเพื่อความถูกต้องรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาพัฒนาเป็นสารสนเทศที่ทันสมัยและพร้อมใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาส จิตร์ศิลป์ (2561: 169-171) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพโรงเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและทิศทางการบริหารจัดการโรงเรียนและผู้บริหารยังควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร แสนภูวา (2559: 143-144) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 21 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เนื่องจากขนาดของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน โดยมีอิทธิพลต่อปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ เช่น คุณภาพของผู้บริหาร ครู นักเรียน งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรคุปต์ บุญเกษม (2559: 111-113) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการและระดับประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัย ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนและหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตามความถนัดของผู้เรียน การวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างถูกออกแบบให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้ บทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู ผู้บริหารจึงควรมีความรู้ความสามารถในการนำเสนอวิธีการและเทคนิคใหม่ ๆ ที่ชัดเจน ตลอดจนสร้างแรงบันดาลใจให้ครูได้คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

รวมถึงเผยแพร่ผลงานเหล่านั้น นอกจากนี้การให้รางวัลและการยอมรับผลงานช่วยเสริมสร้างกำลังใจและกระตุ้นความรับผิดชอบให้กับครู มีการจัดกิจกรรมที่เน้นประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทั้งด้านทักษะการคิด การปฏิบัติ และความรู้ พร้อมประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนในอนาคต โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และมีการบวนการเสริมสร้างกำลังใจระหว่างผู้บริหารกับครู ทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติยา กุลภา (2558: 101-102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโดยรวมมีระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hernandaz Tutop & Jeanne Elizabeth (2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนพบว่า องค์ประกอบที่สามารถค้นพบการสอนในชั้นเรียน คือ ความตระหนักในวิธีการสอนความรู้สึที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู การวิเคราะห์การปรับปรุงวิธีการสอน เพื่อใช้พัฒนาครูสู่มีอาชีพที่ยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kenneth (2009: 381-399) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาของระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเพิ่มคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการออกแบบระบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เป็นระบบ และดำเนินการตามระบบ มีการประเมินระบบและพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการอยู่เสมอจะส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู เป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นตรงตามบริบทของท้องถิ่น ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการดำเนินการติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา บัวชัยสิทธิ์ (2557: 89-92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งอาจเกิดจากขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการที่มีความเหมือนกันในแต่โรงเรียน คุณภาพของการบริหารงานวิชาการจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารเฉพาะของโรงเรียนนั้น ๆ ทั้งนี้ถือเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561: 87-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .94$) กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในระดับสูง ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครูต่างมีความเข้าใจและความคิดเห็นตรงกันว่า หากมีปัจจัยการบริหารที่ดี ผลการบริหารโรงเรียนย่อมจะดีตามไปด้วย เนื่องจากปัจจัยด้านการบริหาร เช่น ภาวะผู้นำ เทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ และปัจจัยอื่น ๆ ล้วนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่มีหน้าที่นำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ โดยต้องมีภาวะผู้นำที่ครอบคลุมหลากหลายด้าน เพื่อรับมือกับความท้าทายในการบริหารยุคใหม่ อันเป็นการพัฒนาองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญทศพร พัฒนทรัพย์พิศาล (2560: 216-222) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์หาอำนาจพยากรณ์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง พบว่า ปัจจัยการบริหารที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ด้าน พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง สามารถเรียงลำดับ

จากตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่า B สูงไปต่ำได้ดังนี้ ด้านนโยบายและการปฏิบัติ (X_0) ด้านการบริหารทรัพยากรภายในองค์กร (X_1) ด้านบุคลากร (X_2) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ด้านร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 96 ($R^2 = .96$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่สองประการหลัก ได้แก่ (1) การแสดงบทบาทและหน้าที่ในด้านการบริหาร โดยมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งในการพัฒนาบุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีภายในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรทุกคนทำงานในบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว (2) การเสาะแสวงหาทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหารจัดการ โดยทรัพยากรเหล่านี้ประกอบด้วยบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งก่อสร้าง ผู้บริหารจะต้องใช้ทรัพยากรเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพสูงสุด แม้จะมีจำกัดก็ตาม ด้วยการวางแผนและจัดการทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและงบประมาณที่มีอยู่ในการพัฒนางานทุกด้านอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรคุปต์ บุญเกษม (2559: 111-113) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยศักยภาพการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์มีจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการบริหาร จัดการด้านงาน ด้านคน และด้านเทคโนโลยี ทั้งสามปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 69 ($R^2 = .69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงอาหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนควรปรับใช้ปัจจัยเหล่านี้ให้เหมาะสมกับบริบทการทำงานและพัฒนาการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงอาหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ควรพัฒนาทุกด้านอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมทักษะผู้บริหารและบุคลากรผ่านการอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการทางการศึกษา

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงอาหาร ทั้ง 7 ด้าน พบว่า มี 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงอาหารได้ และควรพัฒนาปัจจัยการบริหารทั้ง 7 ด้าน โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำและการจัดสรรทรัพยากร พร้อมส่งเสริมความรู้และทักษะผ่านการอบรม เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะการใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการที่ช่วยระบุและแก้ปัญหาได้จริง ผลลัพธ์จะช่วยให้ผู้บริหารและครูปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณ ภู่มะลิ. (2557). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียง. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- กฤติยา กุลภา. (2558). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กษิณภูมิ มีพรหม. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามแนวคิดพหุปัญญาและอาชีพในอนาคต. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ การพิมพ์ 3.
- ไชยา บัวชัยสิทธิ์. (2557). ปัจจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดวงพร แสนภูวา. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ทวีศักดิ์ สมนอก. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีรียาสาน จำกัด.
- ประภาส จิตร์ศิลป์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มินเซอร์วิส ซัพพลาย.
- พระวิเชียร สี่หาบุตร. (2557). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในสังคมอนาคต. ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเอกชนสู่ความเป็นเลิศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนรัตน์ แก้วเกิด. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมรินทร์กาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรคุปต์ บุญเกษม. (2559). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากมูกดาหาร. (2567). ข้อมูลโรงเรียนและข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา กลุ่มบริหารงานบุคคล. มุกดาหาร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากมูกดาหาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร: พรินทวารานการพิศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2562). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำรวม คงสืบชาติ. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สิริขวัญ สิงห์เกลี้ยง. (2565). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เขตกรุงเทพฯ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- เสถียร อ่วมพรหม. (2559). การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อมรรัตน์ ศรีพอ. (2561). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังสนา เข้มไคร. (2560). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2557). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: เอสดีเพรส.

- Hernandez-Tutop and Jeanne Elizabeth. (2001). **Professional development: Implementing action research for improving classroom teaching**. Doctoral dissertation Austin, TX : University of Texas at Austin.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (2001). **Educational Administration: Theory, Research and Practice**. 6th ed. Mc Graw - Hill International Edition.
- Kenneth, T. (2009). **Effects of school design on student outcomes**. Doctoral dissertation Cambridge, MA: Harvard University.
- Likert, R. (1967). **New pattern of management**. Tokyo: McGraw-Hill Kogakusha.
- Steers, R. M. (1977). **Organizational effective: A behavioral view**. California: Goodyear Publishing.
- Wandel, M. (2000). **Environmental concerns in consumer evaluation of food quality**. Doctoral dissertation Copenhagen, Denmark: University of Copenhagen.